

Antall ekstremvær er nedadgående Kjell Stordahl*

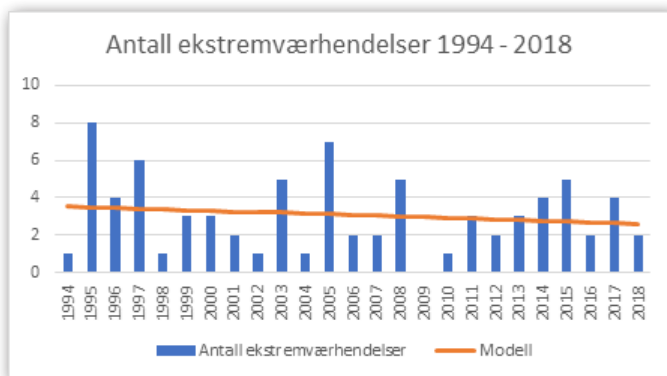
Etter den ekstreme orkanen Nyttårsaften 1991 ble Meteorologisk institutt pålagt å innføre varsling av ekstreme vær situasjoner (ekstremvær) som utgjorde en fare for liv og samfunnsmessige verdier dersom det ikke blir igangsatt skadeforebyggende tiltak. Her er det du trenger å vite i den forbindelse.

Dødsraten fra store ekstremvær er betydelig avtagende

Langvarig og kraftig regn 21.–24. juli 1789 førte til **Storofsen**, Norges mest dødbringende *flom* i historisk tid. Den tok livet av minst 61 mennesker i Gudbrandsdalen, Østerdalen og Valdres.

Orkanen, Galnemåndag, rammet Vestlandet *12. mars 1822*. Den krevde minst 170 menneskeliv, kanskje over 300. *KN 209* gir en utfyllende oversikt over antall dødsfall som skyldes katastrofer og store ulykker i Norge. Etter krigen er 37 personer omkommet av store snø-, leire- og fjellskred, mens det i løpet av de siste 50 årene var det 16 personer som omkom i Vassdalen snøskredet i 1986. Dødsraten forårsaket av store ekstremvær i Norge er *markant nedadgående*.

Antall ekstremværehendelser i Norge er nedadgående

Figuren viser antall ekstremværehendelser i perioden 1994–2018. Utviklingen er nedadgående. 77 % av ekstremværene inntraff i november–desember og januar–februar. [Dataene her](#) er hentet fra Meteorologisk institutt.

I 2018 ble det registrert to ekstremvær, Cora i januar og Knud i september.

Nå ved årsslutt skrives det mye om værrekorder. Dette er naturlig fordi været er variabelt. Over tid og for ulike geografiske områder settes rekorder. Det faller naturlig for journalister å kople værrekordene til klimautviklingen.

Ekstremvær og ekstremt vær

Det kan også være grunn til å nyansere på ordbruken om **ekstremvær**. Når Meteorologisk institutt sender ut varsel om ekstremvær, er det alvorlig med fare for liv og samfunnsmessige verdier og basert på klare kriterier. Fra 1994 ble det etablert et system der Meteorologisk institutt utarbeidet **ekstremværvarsler** generert av:

- Sterk *vind*, som regel *storm*
- Store *nedbørmengder* eller endrede temperaturforhold som kan føre til stor *flom*
- Ekstremt stor *snøskredfare* over store områder
- *Stormflo* (ekstremt høy *vannstand* langs deler av kysten)

Imidlertid når journalister og andre uttaler seg om ekstremt vær og de bruker gjerne ekstremvær, er det i en helt annen divisjon – altså en klar utvanning av begrepet ekstremvær.

Medias bruk av ordet ekstremvær har økt drastisk de siste årene. Til sammenligning varslet Meteorologisk institutt **2 ekstremvær** for Norge i løpet av året 2018 mens trenden for de siste 25 år er nedadgående.

Global oppvarming og klimaendringer

Tidligere ble begrepet global oppvarming brukt i klimadebatten. Dette begrepet er nå erstattet med klimaendringer da det har vist seg at global temperatur i dette århundre ikke har økt slik FNs klimapanel (IPCC) prognosemodeller predikerte.

I klimadebatten bør det forventes at ekstremværutviklingen fremover beskrives på en edruelig måte.